

men saa aldeles ufrivilligt som det ærede Medlem syntes at betegne dette Forhold, og som det var nødvendigt at betegne det, naar det skulde kunne begrunde en Berettigelse til at paabyde en Eftergivelse, er det dog ikke. Ganske vist har Samfundet forbeholdt sig Ret til i enkelte Tilfælde at kunne tvinge en gjenstridig Kommune til at give Fattighjælp, men i de allerfleste Tilfælde er det dog afhængig af Kommunens egen Bedømmelse af Forholdene og Personerne, om den vil give Bedkommende Fattigundersøttelse eller ikke. Den ærede Forslagsstiller mente at kunne finde et Forsvar for sin Tanke i Grundlovens § 84, og navnlig mente han, at man ved at se paa Bestemmelsen om, at Fattigloven vil have at fastsætte de nærmere Bestemmelser, hvorunder Fattigundersøttelse skal gives, ogsaa kunde komme til det, som er dette Lovforslags Gjenstand, uanset Bestemmelsen i Grundlovens § 30. Jeg vil sige, at dersom det forholdt sig saaledes, saa skulde Grundlovens § 30 ikke have sagt, hvad den har sagt. Den har ganske vist overladt Meget til Fattigloven, men Et har den sat først, og det er, at Bedkommende ikke maa nyde eller have nydt Fattigundersøttelse, og dette tror jeg ikke, at man er berettiget til at tage bort ved en almindelig Lov. Endelig sagde det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds, at jeg paa en Maade havde opgivet hele den Tanke, som jeg havde erklæret mig villig til at forfølge, idet jeg nemlig var gaaet saa vidt, at jeg vilde nøjes med halv Refusion. Jeg tror ikke, at det er ganske korrekt, thi jeg har Intet imod, at Fattigundersøttelsen eftergives, naar Omstændighederne tale derfor, og her vil det ærede Medlem have set, at Grunden, hvorfor jeg forlanger, at der skal gives Noget fra den, der vil skaffe sig fri for Byrden, — thi ellers er jeg jo erfaren nok til at vide, at Refusionen i og for sig ikke indbringer Fattigvæsenet Stort — netop er den, at jeg vil have et Bidnesbyrd fra Bedkommende selv om, at han ved sin egen Anstrengelse beegler Ønsket om at komme ud af Forholdet, og at han ikke tror, at Tiden vil medføre, at han uden Videre kan slippe bort derfra. Jeg anser det for farligt overfor Fattigvæsenet, at man borttager al Virkning af at have modtaget Fattigundersøttelse, thi det turde dog være, at det ogsaa hører med som et Moment i den offentlige Bevidsthed, at man risikerer Noget ved at give sig ind under det offentlige Fattigvæsen. Jeg kræver altsaa en Bestræbelse fra Bedkommendes egen Side, som ikke blot skal bestaa deri, at han i fem Aar ikke har faaet Underøttelse, men ogsaa deri, at han gjør sig Umage for selv at bidrage til, at den Underøttelse, han har faaet, bortfalder.

Octavius Hansen: Jeg skal være enig med det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Rimestad) i, at hvis dette Lovforslag

blev til Lov, saaledes som det foreligger, vilde det maasse virkelig være lykkelig at seile uden om Grundloven, og saa vilde Forholdet vistnok stille sig saaledes, at en Domstol — forudsat, at det overhovedet er Domstolens Sag at dømme om, hvorvidt det er grundlovstridigt eller ikke — ikke vilde kunne erklære denne Lov for at være grundlovstridig. Men jeg tror ikke, at vi her i denne Sal skulle se paa dette Lovforslag med de Dine, hvormed det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds saae paa det, men mere som Lovgivere. Og naar der er Spørgsmaal om, hvorvidt det er at seile Grundloven lidt for nær, saa mener jeg, at hvor dette Spørgsmaal opstaar, skulle vi hellere se at seile fri for Grundloven, end at indlade os paa et saadant Experiment. Hvis dette Lovudkast blev ændret saaledes, at det i andet Stykke af § 1 kom til at staa, at efter Udløbet af 5 Aar bortfalder ethvert Krav paa modtagen Fattigundersøttelse, saa vilde det vist være yderst tvivlsomt, om ikke de Personer, der i Genhold til denne Lov saaledes bleve fri for at refundere modtagen Fattighjælp, derved vilde opnaa Valgret, og jeg ser deri et Bevis paa, at man kun har valgt det Ord „eftergive“ for at faae dem ind under Grundlovens Bestemmelse. Den Bemærkning, som det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds fremsatte om, at naar det var en frivillig Sag at give, og man dog kunde paalægge Kommunerne at give Fattigundersøttelse, kunde den Omstændighed, at der ogsaa i Ordet „eftergive“ maatte siges at ligge et Frivilligheds Moment, ikke være til Ginder for tillige at paalægge Kommunerne at eftergive denne Underøttelse — denne Bemærkning var ikke meget flaaende; thi Ordet „give“ kan meget vel bruges baade om en frivillig og om en tvungen Handling — i Almindelighed bruger man Ordet „gibe“ om Fattigundersøttelse — hvormod jeg tør paastaa, at der i Ordet „eftergive“ navnlig en Fordring, som en Mand eller en Kommune har, ligger et Frivilligheds Moment. Men netop deri, at man er nødt til at bruge Ordet „eftergive“ i denne Lov, fordi det staa i Grundloven, ligger der et Bevis for, at man søger at seile Grundloven for nær. I Øvrigt skal jeg for mit Bedkommende erklære, at saakremit jeg fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) forelaa et Forslag om, at de Personer, der ikke i 5 Aar havde modtaget Fattigundersøttelse, skulde være valgberettigede, vilde jeg næppe have nogen stor Betænkelighed ved at stemme derfor, fordi det forekommer mig, at der derved vilde være sat en Slags Præmie paa saa vidt muligt at faae selvstændige Borgere. Jeg vilde altsaa være meget villig til at stemme for et saadant Forslag, naar det kom frem som et selvstændigt Forslag til en Grundlovsforandring, men naar man bringer det frem i et Lovforslag, hvorved man seiler udenom Grundloven, saa kan jeg ikke